

CENIK

za leto 1928

Vzorec se ne razpošilja!

Belo platno	Din	8	9	10	12
Gradl za spodnje hlače	12	14	16	20	
Platno za rjuhe 150 cm	22	26	28	32	
Platno za kapuc 180 cm	28	32	40	45	
Damast za posteljnino	28	32	46	50	
Namizni prtji (komad)	40	48	50	60	
Gradl za madrace	30	36	44	52	
Cefirji in oksforti	10	12	14	20	
Tiskovine (druki)	10	12	15	16	
Deain etamin	10	12	14	16	
Volneni delain	18	28	38	48	
Ševijot v vseh barvah	35	45	60	68	
Volneni poplin	45	50	58	60	
Modno blago za ženske	20	24	28	35	
Blago za plašče, kostume	80	95	110	120	
Razne svile za obleke	36	45	60	68	
Creppe de Chin		68	98	120	
Težka taft svila			88	120	
Surova svila	26	28	32	40	
Svilene rute	40	50	120	145	
Naglavne rute	5	10	12	18	
Jugoslovansko sukno	24	36	50	72	
Češki kamgarni	65	120	140	160	
Angleško sukno	200	220	280	300	
Modne hlače	100	130	180	230	
Lüster za suknje	40	60	98	160	
Štruks	60	70	95	170	
Boržun in fustian	30	36	40	60	
Hlačevina	12	28	36	48	
Tirolski loden				120	

Vzorec se ne razpošilja!

zavese, preproge, posteljna pregrinjala, koce, odeje, konjske plahte, voščeno platno, slamnjake, srajce, nogavice, dežnike in drugo dobiste dobro in najcenejše samo pri 14

I. TRPIN, manufakturna trgovina
Maribor, Glavni trg 17. 14



NOVI HOTEL v Mariboru

Prevzela sva hotel „MARIBORSKI DVOR“ pri državnem dravskem mostu. Hotel „Mariborski dvor“ ima 20 moderno urejenih sob. Solnčna lega. Več kopalnic v hotelu. Autogaraže. Klubove sobe. Najlepši restavracijski prostori. Prvovrstna vina in izborna kuhinja. Vsake četrtele domači praznik. Godba. Autobus postaja. Auto pri vsakem vlakcu. Zbirališče potnikov. ☞

Telef 302. Priporočata se Andrej in Mara Oset.

Artur Sills:

Smrtna past.

Ameriški roman,

Priredil Fr. Kolenc.

(Dalje.)

Govers ga je peljal k mizi, kjer je pustil prijatelja. — Dovolita, da vaju predstavim drugega drugega: G. Raoul Las Casas . . . g. Dübello!

— Zdi se mi, da sva se že srečala enkrat — je pripomnil Argentinec.

— Da, pred dvema letoma sem bil pri vas in sem kupil par glav goveje živine.

— Res je. Upam, da ste bili zadovoljni.

— Z g. Las Casasom sva bila skupaj v Etonu v šoli — se je vmešal Govers. — Saj veš, da mi je preskrbel oče angleško vzgojo. Temu je že precej časa.

— Dvanajst let — je dodal drugi v neoporečeni angleščini. — Oprostita za par trenutkov. Steward me gotovo hoče nekaj vprašati z ozirom na prtljago.

— Izvrsten fant — je rekel Govers, ko je drugi odšel. Spominjam se, da je bilo ob prihodu v Eton čuden paglavec. Angleščino je lomil. Ševeda smo mu zelo nagajali, a imenitno se je držal. In kak temperament!

— Tako — je mrmral Dübello. — Toda se razume, da je le samo »nigger«, ravnotako ko drugi.

BLAGO

Za ženine in neveste,
vileni robci, platno,
hlačevina i. t. d. i. t. d.



se dobijo po naj-84
nižjih cenah pri

I. TRPINU

Maribor, Glavni trg 17

Poročne pristale

najcenejše pri

A. STOJEC

ure, zlatnina

in srebrnina

Maribor, Jurčičeva ul. 8

Popravila ur ceno in z jamstvom! Pišite nam in mi Vas obiščemo na dom z izbranim blagom. 88

Naznanjam da sem otvoril
ODVETNIŠKO PISARNO
dne 17. januarja 1928.

Dr. HINKO SCHREINER

» SLOVENJGRADCU, Glavni trg



Priporočam svoje lastne izdelke kakor kotlje za žganje in za vodo ter perilo, posodo za kuhanje, cevi vseh vrst za tovarne, različne aparate. Izvršujem tudi točno in solidno vsa v mojo stroko spadajoča dela po brezkonkurenčni ceni.

86

K O Ž E

OD DIVJAČINE

zajčje, lisičje, kunine, dihurjeve itd. kakor tudi vse vrste surovih kož kupuje po najvišjih dnevnih cenah

MAKSO TANDLER

Zagreb, Boškovičeva ul. 40

Brz.: Taurija Zagreb Telef. 13-89

1553

3

— Las Casas? Prijatelj . . . saj je obiskoval angleško šolo! — Govers se je kazal užaljenega.

Dübello se je smejal. To je pravi Govers: ker je Las Casas obiskoval angleško šolo, je brez vsega nadaljnjega gentleman, dasi se mu pretaka po žilah najmanj petindvajset odstotkov indijske krvi.

— Betka je tu! Vsedi se k meni! Ravno sedaj sem naletel na starega dobrega prijatelja — je dejal Govers nasproti sestri, ki se je prikazala, ko je Las Casas zopet prisedel. — Sestra . . . g. Raoul Las Casas — ju je predstavil.

Las Casas se je smehljaj in je pokazal vrsto zelo lepih zob. Vsedel se je poleg Betke in brat mu je ponudil kozarec vina. Casas je sprejel kozarec, a ni dovolil, da bi Govers plačal.

— Na radost svidenja — je dvignil kozarec — in na prijetno vožnjo!

Dübello je pil, znotraj pa je bil nezadovoljen. Ako bi bil sam z Goversem, ne bi imel nič proti Argentinevi družini. Dejstvo, da je dama z njima, pa je spremenilo položaj. Razen tega je opazil, da je v Las Casasovih očeh vzplamtela nevarna iskra, ko je bil Betki predstavljen.

Upal je, da se Goverseva sestra ne bo zanimala za tega človeka. Drugače bi bilo pričakovati neprijetne za-

Gospodarij! Ali imate kaj go-
spodarskih knjig
doma? Danes je v
gospodarskem delu seznam knjig ki jih potrebujete

MALA OZNANILA

Preklie! Izjavljam, da so moji izrazi zoper razžalje nje časti proti Jakob Volčanšek neresnični. — M. Feršič. 80

Tisti, ki je odpeljal iz mesta mladega črnega psa, naj ga takoj pripelje nazaj, drugače se ga takoj naznani! 74

Prodajam težke žrmlje, ki se lahko rabijo na veler in na gepelj, z železnimi kolesi, dobro ohranjen. Na ogled so v Hodošah št. 25 pri Pluju. 77

Krojač Mihael Herček se prosi, da se zgleda na Remniku prav kmalu. 85

Mizarsko orodje in okove za pohištvo in stavbe, emalirano posodo in drugo železnino kupite dobro in po nizki ceni pri Josipu Jagodiču, Celje, Glavni trg. V vsakem petem paketu po pol kg zdravstvene sladne kave Viktor Jarc, ki je izvrstne kvalitete, se nahaja 2 Din v gotovini za premijo. 83

Trg. pomočnik želi službe v mestu ali na deželi. Naslov v upravi lista. 73

Javna zahvala,

katero tem potom izrekam jugoslovanski zavarovalni banki »SLAVIA« v Ljubljani za nedvse kulantno izplačano odškodnino za požarno škodo, ki sem jo utrpel dne 6. novembra 1927, ter jo vsakomur priporočam.

Mislinje, 11. januarja 1928.

KONRAD IRŠIČ
v leposestnik.

89

pletljaje, ker je dobro vedel, da so dolga potovanja na tropičnih vodah ravnotako nevarna, kakor lepa.

Opozoriti Goversa, da je položaj vznemirljiv, razložiti mu, da Amerikancu ni mogoče zaupati, bi bilo popolnoma brezuspešno, ker po Goverskem mnenju ni mogoče sumničati človeka, ki je v šoli prestal preizkušnjo prijateljstva. Dūbell je ravno slišal, ko je Betkin brat ponudil Amerikancu, da bi jedel pri isti mizi ko oni, kar je ta takoj sprejel.

Betka se je hitro vživela v novi položaj. Česar se je Dūbell bal, se je zgodilo, med Betko in Las Casasem se je kmalu razvilo tovarštvo.

— Veš — mu je ob priliki rekla, ko sta sama sedela na zgornjem krovu — smili se mi skoraj.

— Zakaj neki? Saj je zdrav in si lahko kupi vse, kar se na svetu dobi za denar.

— Nekako potrj je. Mislim, da se ne more otresti tega, da ga mi Evropejci ne prištevamo popolnoma med belokožce. Včasih tako govori, da takorekoč čutim, ko da se zelo sramuje svojega argentinskega pokolenja.

Dūbell se je glasno smejal:

— Veruj mi, da se temeljito motiš! Argentinec je ravno tako ponosen na svoj narod, kakor katerokoli drugo ljudstvo. Sploh pa, kaj te je privedlo do tega mnenja.

— Ne vem ... — Betka je zelo pozorno gledala

Učenea za pekarno, krepkega in zdravega, sprejme: V. Pajek, Središče ob Dravi. 71

Majer ali švajcar s 4 do 5 delavskimi močmi išče takoj službo. Naslov v upravi lista. 91

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu F. Repič, sodarski mojster v Ljubljani, Kolizejska ul. 18, 79

Iščem mali kmetijski mlin z malim posestvom, oziroma odkupim od starih ljudi min, tako da bi dal do smrti vžitek in poplačam dolg, narejen na mlin in posestvo. Naslov v upravi lista. 92

Prodajam vsled družinskih razmer lepo posestvo z mlinom in dvema vinjarijama, skupaj 48 oralov, v najlepši legi. Naslov: Alojzija Rajšp, Drvanja št. 20, pošta Sv. Benedikt v Slov. gor. 69

Radi selitve se prodaja hiša z vrhom s prostim stanovanjem. Pobrežje pri Mariboru, Cesta na Brezje 8. 95

Prodajam posestvo, 4 orale zemlje, veliki sadonosnik, 10 minut od Slov. Bistrice. Naslov v gostilni Zoržini v Slov. Bistrici. 93

Vinogradiško posestvo, velik sadonosnik, njive, travniki za 10 glav živine, 3 hiše, blizu farne cerkve mariborske okolice na prodaj. Naslov v upravi

Prodajam hišo z trgovskim lokalom, z gostilniškimi prostori, mali vinograd ter nekaj zemlje v lepem kraju na deželi. Naslov v upravi lista pod »tik farne cerkve«. 51

Lepo posestvo, 21 oralov zemlje, se takoj prodaja za 50.000 Din. Denarja se samo povzica rabi. Posestvo je 2 km od Loč. Vprašajte pri Petru Fleck, Loče pri Poljčanah. 54

Oglas v "Slovenskem Gospodarju" ima največji uspeh!

Uprava specialne kmetijske šole v St. Juriju ob južni žel. išče primerne kravarja za govedo, ki bi znal tudi molziti. Sprejeti je mogoče vsled pomanjkanja stanovanja samo neoženjenega.

Poravnajte naročnino za „Slov. Gospodarja“!

Dohodek ki ga prezremo.

To je dohodek, ki se nam zdi neznamenit, ki pa je v resnici zelo visok in ki je prav lahko in z majhnim trudom dosegljiv. Mislim tu na dohodek vsled boljšega čiščenja živine ter vsled zatiranja raznih zajedalcev.

Redki, zelo redki so kmetovalci, ki se zavedajo, kako ugodno vpliva redno snajenje in uničevanje razne mrčesi na žival. Mnogi vedo sicer, da je dobro čistiti živino, vendar se mnogim živinorejcem ne zdi vredno, posvečati tozadevnemu delu potrebno pažnjo. So pa celo ljudje, ki so mnenja, da se goveda počuti bolje, ako je n. pr. v zimski dobi pokrita z debelo naklado blata in tudi gospodinje še najdemo, ki mislijo, da spadajo uši k rednemu razvoju svinj.

Poizkusi, praktični in znanstveni, pa so neizpodbitno dokazali, da je vsaka nesnaga živalim v kvar in da povzroča razna mrčes zelo veliko škodo. Raditega pravi že star pregovor: »Strežba in snaga, pol krme odvaga.« Žival, ki jo redno čistimo, mnogo bolj in hitreje prebavlja, boljše žre in nam da vsled tega tudi več koristi. Redno miščenje, odstranitev blata in prahu ima izredno pozitivljajoč vpliv na delovanje kože, krvnega obtoka in s tem tudi na vse organe.

Poizkusnim potom se je n. pr. dognalo, da je pri kravah, katera niso čistili deset dni, padla mlečnost za 6 do 10%. Ako povprečno mlečnost krave nastavimo z 2000 l mleka na leto in ako vpoštevamo, da se mlečnost vsled zanemarjenja čiščenja zmanjša povprečno le za 8%, znaša pri ceni mleka 2 Din za 1 liter tozadevna povprečna izguba samo pri eni živali le 320 Din. To je svota, ki nam da misliti in ki bi jo sicer lahko z majhnim trudom in z rednim snajenjem zaznamovali kot večji letni dohodek.

Se očitnejša pa je korist čiščenja svinj in zatiranja njih uši, ki sesajo živalim kri in jih zadržujejo v rasti in debeljenju. Korist zatiranja uši je natančno in številčno doka-

konec čevlja. — Ko me je prvič prosil za ples, se mi je zdelo, da je napol pričakoval negativen odgovor.

— Res je, v Buenos Airesu Evropejec in domačin malo občujeta. Redko obiščeta drug drugega in evropejska dama bi gotovo ne plesala z Argentinecem, ako bi jo prosil!

— Zakaj ne? Doma pa bi se nasprotno ne obotavljale, marveč bi rade ugodile; ker Argentinec čudovito pleše.

— Tako je; doma bi dama plesala tudi z zamorcem, česar bi v Afriki gotovo ne storila.

— S tem hočeš reči, da se plemensko in barvno vprašanje začne šele v domovini barvancev.

— V gotovem oziru je temu tako. Na vsak način pa je res, da se tam ne sme storiti, kar je v Evropi dovoljeno.

Betka je z ostrim glasom odgovorila:

— Vendar je smešno, kako ste vi možje nedosledni. Petdesetkrat sem to slišala, ko si Gregorju na vse pretege dopovedoval, da v Južni Ameriki ni niti plemenskega, niti barvnega vprašanja.

— Plemensko in barvno vprašanje obstoja povsod in vedno, ko gre za žensko — je odgovoril mirno Dūbell.

— Vedi, da žena sama ve najbolje, kako se naj vede v tem vprašanju.

Da boste dodre gospodinje! je treba, da imate tudi knjige pri rok h! Preberite njih seznam, ki je danes priložen!

zal oskrbnik Wittek. Na podlagi točnega tehtanja in merjenja je pri staležu svinj 7 živali ugotovil, da se je dnevni prirastek na živi teži povprečno pri vsaki živali po izvršenem uničenju uši zvišal za 0,28 kg. Parkratno mazanje z zmesjo masti, olja in žveplenega cvetu je torej zvišalo povprečno živo težo ene živali nad ¼ kg na dan. Vrednost povprečnega večjega prirastka v navedenem slučaju pri ceni 12 Din za 1 kg žive teže znaša dnevno 3 Din. To je pri eni živali. Koliko znaša potem to pri vseh živalih v teku enega cellega leta?

Iz vsega tega sklepamo, da je čiščenje in snaženje, katero smatramo čisto za postransko in nepotrebno opravilo velikega pomena za zvišanje koristi živali in s tem tudi za zvišanje dohodkov sploh. Za zvišanje dohodkov ki jih v naši nevednosti mnogokrat omalovajujemo in prezremo.

F. Wernig.

Človek brez sna je vsega usmiljenja vreden. Dnevna nega vseh delov telesa z Fellerjevim milodiščim Elsafluidom povečava odpornost telesa, doprinese močno spanje, brani zdravje in zaščiti pred prehladom, influenco, gripo, hripavostjo, sluzavostjo in kašljem. Že naši starši in dedje so se radi posluževali z Fellerjevim Elsafluidom v zunanji, kakor tudi v notranji uporabi kot bol ublažujočim domačim sredstvom in kozmetikom. Posebno prija kot mazilo pri revmatičnih boleznih. V lekarnah in tozadevnih trgovinah poiskusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din, specialna steklenica 26 Din, ali po pošti 9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici za 62 Din, razpošilja lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Esatrg 341, Hrvatska.



GOSPODINSTVO

Česa pričakuje žena od domovine.

Veliko dandanes govorijo in pišejo o ženi, njenih pravicah in njenih nalogah, ki naj jih vrši v javnem življenju v dobrobit skupnosti in domovine. Pri vsem tem pa se nekako zapostavlja njen glavni in prvi poklic, poklic matere in gospodinje. Premalo se upošteva in razumeva njeno tiho delo, ki ga dan za

dnevom neopaženo vrši v skromni enoličnosti, ki je pa za javnost mnogo globjega pomena kot vse ono, kar more storiti žena v službi javnega življenja. Ta trditev ima na prvi pogled videz pretiravanja, pa je navzlic temu resnična. Narod, pravijo, je tak, kakoršne so njegove matere in žene. To velja v pravem, velja pa tudi v narodnogospodarskem oziru. Bodočnost našega naroda, naše domovine je v rokah mladine. In delo naših žen je vzgojiti in pripraviti to mladino, da se bo zavedala svoje velike odgovornosti, dati domovini močnih, značajnih in plemenitih ljudi, ki ne klonajo in ne bežijo, ampak so pripravljeni tudi na žrtve, kadar zahtevajo tako višji oziri. Naše matere morajo dati domovini ljudi, katerih versko pojmovanje ni samo rahla, lepa lupina brez jedra, ampak ljudi, ki izpovedujejo versko prepričanje s svojim življenjem in to dosledno in povsod, kamor jih postavi v življenju božja previdnost.

Ni manj važna je za narod žena gospodinja v narodnogospodarskem oziru. Dobri dve tretjini narodnega premoženja gre skozi njene roke. To znači velikansko moč, ki jo more porabiti v prid skupnosti, če se zaveda svojih dolžnosti in obveznosti napram domovini. V narodnogospodarskem smislu dela ona gospodinja, ki skrbi, da se v njenem okolišju pomnožijo pridelki, ki služijo za prehrano. Dalje gospodinja, ki uporablja kjer le gre doma pridelano blago (pospešuje n. pr. po krajevnih razmerah pridobivanje lanene in volnene preje). Taka gospodinja daje pri nakupovanju prednost v domovini napravljenim izdelkom in odklanja po možnosti uvoženo inozemsko blago. Slednjič podpira narodno gospodarstvo tudi z varčnim, smotrenim gospodinjstvom.

O vseh teh panogah, ki spadajo v gospodinjski delokrog, bomo govorili na tem mestu v »Slovenskem Gospodarju«. Dobro bi pa bilo, če bi javile gospodinjke svoje mnenje in svoje želje glede snovi, ki naj bi se tu obravnavala. Tozadevne dopise sprejema naše uredništvo.

O štedilniku in kurjavi.

Štedilne peči ali štedilniki se vedno bolj uveljavljajo v naših kuhinjah. In prav je tako. Dobro napravljen štedilnik prihrani gospodinjki trud, čas in kurivo. Slednje pa le tedaj, če je pravilno napravljen. Večkrat naletimo na štedilnike, ki ne zaslužijo tega imena, ker porabijo za ogrevanje ogromno kuriva. Vzrok tiči največkrat v tem, da se na-

haja kurišče pregloboko in da je vzdignana rešetka prevelika, vsled česar je tudi notranji prostor prevelik in se plini preveč ohladijo, preden pridejo do štedilne plošče. To ima za posledico preveliko uporabo kuriva. V tem slučaju stori gospodinja najbolje, če pokliče izvežbanega pečarja, ki dvigne in podloži rešetko tako, da dobi pravo višino, in obloži stranske stene s primernim prizidkom. Pravilna višina, ki se meri od rešetke do spodnje strani štedilne plošče, znaša pri malih štedilnikih 15–16 cm, pri srednjih 16–17 cm in pri velikih 20–22 cm. Velikost rešetke pri srednjem štedilniku naj bo 12×25 cm (oblika navadne opeke). Stroški takega popravila so kmalu kriti s prihrankom kuriva.

Veliko toplote se tudi razgubi, če je mostiček, to je prostor, kjer zapuščajo ogreti plini kurišče, prenizek. Posledice so iste, kakor pri preglobokem kurišču. Vročina se porazgubi, preden pride do pečice in kotlička, in ti so slabo ogrevani. Tudi tu pomaga pečar s tem, da dvigne mostiček na pravo višino in tako zoži prostor. Poševna razdalja med mostičkom, štedilno ploščo in pečico naj meri pri manjših štedilnikih 5–6 cm, pri večjih 6–7 cm.

Tudi razne poškodbe štedilnika niso brez učinka na kurjavo. Skozi razpoke in špranje na štedilnih ploščah in vrticah pride zunanji zrak ki zmanjšuje zračni prepih, slabi kurjavo in ohladi pline. Škoda pri kurivu je lahko prav občutna, istotako je moteno redno poslovanje. Če ne moremo drugače od pomoči, si začasno pomagamo s tem, da zamazemo vrzeli z ilovico.

Slabemu razgrevanju štedilnika in pečice je lahko krivo tudi, če se naleze med štedilno ploščo in pečico ali kotličkom za vodo pepel ali saje. Oba sta slaba prevajalca toplote in slabita učinek kurjave. Redno mesečno ometanje zabrani ta nedostatek.

Štedilnik mora biti vsak dan očiščen. Najboljše opravimo to delo, če zapremo vratca pepelišča in spravimo iz kurišča ves pepel s pripravnim kaveljnom. Zlindro in neizgorele kose poberejo z lopatico. Rešetka mora biti popolnoma prazna, da ima zrak prost dostop do kuriva. Dobro je, če imamo v pepelišču ploščevinast predalček, v katerega pada pepel in ki ga lahko iztresemo zunaj hiše, da ne prašimo hišnih prostorov.

Podkurimo lahko z rahlo zmečkanim ter razkosanim papirjem in drobnimi treskami, na katere naložimo drobno nasekana, kratka drva. Ko se je razgorelo, priložimo premog v kosih jajčne debelosti. Pri tem pazimo, da ne udušimo ognja. Pri nadaljnjem nalaganju

Dübellovo vedenje jo je zadnje dni dražilo. Ko se je razgovarjala z Las Casasom, se je vedno vmešaval. Nekega večera je po plesu z Argentinecem šla na krov. Na ograjo sta se naslonila in zrla zvezdnato nebo ter mirno morje. Krasna noč! Naenkrat se je prikazal Dübell.

— Kaj še nista šla spat? — je vprašal začudeno.

Kaj ga briga?! Dala mu je skoraj surov odgovor. Las Casas pa ko da se ne huduje. Uslužno je pripomnil, da je že bolj pozno, kakor je mislil in nato je želel lahko noč.

Dnevi so minevali in napočil je dan, ko se je »Gebria« usidrila v luki Rio de Janeiro. Betka je za dve uri pozabila, da je na zemlji. V jutranji zori je prišla na krov. Vstajajoče solnce je posipalo otoke z zlatim bleskom. V daljavi na vzhodni strani so krasili sinje nebo žafranskorumeni oblaki; na zapadu so se dvigali temni gorski vrhovi. Vodne gladine ni vznemirjal niti en val in Betki se je dozdevalo, da plapolja v sanjah in se na čarobni barki bliža pravljčni deželi.

Ko je »Gebria« priplula v temnoplavi vodi skozi vhod v luko, se je vtis še povečal. V tistem trenutku, navidezno naenkrat, se je zavesa dvignila: pluli so med otoki in neposredno ob obrežju je ležalo pred njimi moderno mesto, belo, bleščeče, v kraljevski krasoti.

III.

»Gebria« je štiriindvajset ur stala v Rio, da bi potniki, ki hočejo prebiti eno noč na suhem, lahko zadoslili svoji želji. Dübell je izjavil, da bo na ladji v luki zelo vroče in bi bila škoda, zamuditi priliko, da si ogledajo mesto. Ko so torej dobili dovoljenje za izstop, so Betka, Gregor in on zapustili ladjo z namenom, da naročijo sobe v hotelu »Gloria«.

Načrt je bil ta, da se vsedejo v avto in pregledajo hribovito okolico, naredijo izlet, ki ga naredi vsak turist, ki obišče Rio de Janeiro, v Cobacabani hodo obdovoli in obiščejo krasni kazino. Ta načrt je priporočal Dübell.

Usoda pa je drugače odločila; kajti ko so vstopili v mesto, so videli, da je ravno karneval. V tem slučaju pa se za tujca nikdo ne briga. Štiri dni je mesto izven sebe. Nikjer avta, ki bi jih prepeljal v Tijnko; vse trgovine zaprte. Ulice polne papirnatih zmajev in konfetov; povsod se preriva množica v vseh mogočih maskah. Pametnega odgovora ni bilo mogoče dobiti od nikogar in lastnik hotela se je hudoval, ko so prosili za sobo.

Gregor si je prizadeval, da bi se vživel v trenutni položaj. Vrvenje in drvenje pa je preprečilo vsak trud. S svojo visoko, evropsko postavo je obrnil na sebe pozornost in je hočeš-nočeš postal deležen karneval-

nova knjiga za vas! Brez nje ni nedelje!
"BESEDE ŽIVLJENJA!"
Naročite ta fantovski molitvenik,
ki stane 22 Din, v usnje z zlato
obvezo pa 30 Din v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Fantje

portnimo vedno ogenj ob strani štedilnika in polagajmo kurivo poleg ognja, da morajo plini kuriva čez ogenj in se tako uporabijo. Rešetka mora biti popolnoma pokrita s kurivom, drugače prihaja zraven preveč zraka.

Neujimo jagodičevje.

Od jagodičevja najbolj znana, čeprav premalo upoštevana sta pri nas ribez in kosmulja. Oskrba tega grmičevja spada v področje gospodinj, kateri se za nego tudi bogato oddolži s sadom, ki ji omogoči napravo raznih sadnih sokov za vroče poletne dni ali za čas bolezni. Navadno posvečamo jagodičevju prav malo nege. Navajeni, da nam pa kljub temu rodi, menimo, da je nega nepotrebna. Tako zanemarjanje pa se prej ali slej maščuje. Grm podivja in se zgosti, tako da ne more ne zrak ne sonce v polni moči vplivati in so tudi obsedeni listi ovirani v svojem delovanju ter ne morejo vršiti svoje prehranjevalne naloge v lesu in sadju. Rodnost polagoma peša, ker je tudi zemlja izpraznjena redilnih snovi, drugih se ji pa tudi ne dovaža z gnojenjem. Iz opisanega je razvidno, da moramo posvetiti grmičevju večjo pozornost in zato je ravno zimski čas še primeren. Če nismo v jeseni zemlje okrog grmičja prerahljali, moremo to storiti to še zdaj, seveda v času, ko je zemlja dovolj odtajana. Istočasno tudi gnojimo. Zemljo odgrnemo in denemo na korenine nekaj hlevskega gnoja, ki ga zopet z zemljo pokrijemo. Dobro je tudi grm nekoliko obsuti in sicer s prekrojenim kompostom ali z dobro vrtno prstjo, ki jo vsujemo v grm. Na spodnji strani vej poženejo potem korenine, kar pospešuje rast in rodnost lesa. Včasih je potrebno, da grm razredčimo. Bolan suh les odstranimo, pri vejah, ki se križajo in drgnejo, odrežimo slabše. Izločimo tudi šibke, slabotne šibe.

Poleg tega moramo vsako tretje leto grm pomladiti. Pri tem izrežemo 3—4 stare veje, zlasti take, ki so že poraščene z lišajem in mahom. Odrezati jih moramo tik pri zemlji. S pomlajanjem se grmičje iznova okrepi in obdrži rodnost. Pri belem ribezu, ki zlasti v lahki, peščeni zemlji nastavi veliko grozdja, ki se pa ne razvije in ostane drobno, prikrasamo veje za 1—2 očesca. Dobimo sicer nekaj manj grozdja, a to je sočno z debelimi jagodami.

Vsa ta dela moremo izvršiti že v pozni jeseni, ali če nismo utegnili, po zimi; morajo pa biti zaključena s februarjem, ker grmičevje zelo rano odganja in bi ga sicer preveč oslabilo.

Božič katoliškega župnika v Macedoniji.

Bitolj, 26. dec. 1927.

Sledeče pismo je pisal bitoljski župnik g. Andrej Tumpej, duhovnik misijonske družbe, ki opravlja dušnopastirsko službo med katoličani po obširnih pokrajinah med reko Vardar in Albanijo, svojemu prijatelju. Ta je pa prepusil pismo našem uredništvu za »Gospodarjeve« bralce.

Sedaj, ko to pišem, bi moral oddrati proti Debru, daleč severno od Ohridskega jezera ob albanski meji. Če Bog da, pa jutri Sedaj je namreč božič. Pri Vas gori imate cerkveno zapoved, da mora katoličan vsaj enkrat na leto k sv. spovedi in sv. obhajilu. Pri nas so katoliki veseli, če morejo biti enkrat ali dvakrat na leto pri sv. maši. Gori nimate pojma o naših razmerah. Če se peljem na krajši konec svoje župnije, do železnice v Gradskem, imam prav tako daleč, kakor iz Ljubljane v Trst; na drugo stran župnije, do Debra, pa je tako daleč, kakor iz Ljubljane v Zagreb. Od tam pa je še vedno 82 km do moje zadnje postaje Mavrovi Han in Trnica. In na obeh teh progah nimam niti ene kapelice. V celi župniji nimam zvončka, kakor ga ima pri Vas zadnja podružnica in magari vzamemo najmanjšega. In vendar skoro ni večje naselbine brez naših ljudi! Orožniških postaj je v naši župniji okoli 120 in skoro polovica je katoličanov. Potem finančne postaje. Naša pokrajina namreč rodi tobak in leži ob meji. Večina je katoličanov. — Skoro najbolj od rok mi leži Krušovo. Hotel sem jih obiskati pred božičem. Na četrto adventno nedeljo sem takoj po sv. maši naročil čaj, a potem pa na avto. Zunaj hud mraz in snežni metež. V mesto Prilep smo rabili tri ure. Običajno zadostuje ena ura. Tu sem moral si iskati drugi avto za Krušovo. Toda niti pošta ni vozila zaradi zametov. Krušovo leži 1475 m nad morjem. V gorah, zelo strmo. Šele na drugi dan je dospel poštni avto. Seveda radi vremena 100% dražji. Kosil sem še v Prilepu: juho in telečji gulaš. Telečje seveda le v tem pomenu, ker je bila zadavna krava nekdanj res tudi tele. Morda pred 20 leti. Juha mrzla, zabeljena z lojem. Avto je 18 km še dobro vozil, toda pred hribom je začel štrajkati. Pa peš kakšen kilometer! Toda večeri se že. Tam od Šarplanine vleče mrzel krivec. Na tej cesti so pred nekaj dnevi ustrelili vol-

ka, šest jih je pa zbežalo. Pozno v noč dospemo v mesto. Padel sem samo enkrat, toda pasti samo je veliko boljše, kakor dr. Knava, ki je v začetku meseca decembra v Janjevu padel in si zlomil roko. — Vse že spil Gospa in gospod Bezjak (Slovenca iz Slov. goric), sta stavila 1000 Din, da me ne bo v takem vremenu. Takoj je bil pripravljen turški kofe in ruski čaj. — Drugo jutro smo praznovali božič. Prav po betlehemsko. Pa smo bili zelo veseli. Krušovo je šlo pred vojno 15 tisoč prebivalcev: Macedonci, Grki, Bolgari in Cincari (ostanki nekdanjih rimskih posadk). Znana je kruševska vstaja leta 1909. Še danes je tretjina mesta v razvalinah od takrat. Sedaj po vojni ima mesto samo okoli 5000 prebivalcev.

V sredo pa nazaj! V Prilepu smo zopet iskali avto. Končno smo se pogodili z nekim šoferjem, ki nas je pa predal pijanemu norcu. Predno je zavrtel, je spil še pol litra konjaka. Kmalu je počila guma. Toda šofer se ne zmeni za to. Vozi kar po golem. Motor divja. Treba bi ga bilo zaliti s hladno vodo. Nič, naprej! Motor bruha kakor lokomotiva. Hvala Bogu, Bitolj se prikaže! — V Prilepu sem se dogovoril s tamkajšnjimi katoličani, da jih za božič obiščem. Toda nenadoma je potegnil jug, potoki so narasli, ozkotirna železnica v dolžini 1 km razdrta. Šofer je pripravljen, če prevzamem odgovornost. Sveta Terezika, pomagaj! Avto je zmagal! Ob 11. uri sem dospel v mesto. Katoličani so me že čakali poldruge ure, potem pa obupali. Preleteti je treba celo mesto, da jih zberem. Ob pol enih služba božja. Jaz sem že 24 ur tešč. Pa smo veseli! Opolnoči se vlečem v svojo posteljo v Bitolju.

Danes sem doma, ker nisem dobil avta za Debar. Pravkar sem bil na pošti. Prome! na cesti med Bitoljem in Ohridom je ustavljen. Od Struge do Debra odneslo tri mostove. Telefoniral bi, pa ta stvar seveda ne funkcijonira. Zato imam danes čas, da pišem. Sicer sem se obotavljal, češ, morda boste rekli, da mi gre za izrednosti. Tako je. Pa saj imate tudi gori pri Vas težave. — Sedaj bom 14 dni v zahodnem delu župnije, potem pa 14 dni na vzhodnem delu, in potem grem za nekaj dni k sobratom v Prizren, kjer opravim letne duhovne vaje. Nato bo pa že Velika noč, ko bo treba zopet okoli...

Velika inventurna prodaja

po čudovito znižanih cenah se vrši do konca januarja v veletrgovini R. Stermecki, Celje.

skih neumnosti. To ga je razkačilo in je izjavil, da se vrne na ladjo. Betka ga je morala seveda spremljati, dasi bi rada ostala, da bi gledala ta dirindaj.

— S to »nigger«-bando tu na ulici se ne moreš zabavati — je izjavil Govers neusmiljeno.

Dübell je ostal v mestu. Dasi v nekem oziru ravno tako ozkosrčen Evropejec ko Govers je bil vendar toliko kozmopolit, da se je zabaval v takih slučajih in se je veselo vrgel v drvenje karnevala ko kak Brazilijanec, kar je na vsak način čudna lastnost pri možu, ki je doma pri družinskem obedu komaj izgovoril dve tri besede.

Sam je obedoval v hotelu »Gloria«, potem pa je na balkonu sedel in udobno, zadovoljno užival večerni čar. Pod njim se je na desno in levo raztegnilo razigrano mesto.

Višek karnevala je machina ples. Pri tem plesu pokaže Brazilijanec vso svojo dušo. Godba je vlekla Dübella, zato se je kmalu pojavil v »Phoenix«-gledališču, ki je bilo eno mnogih plesnih dvoran.

Zrak je bil prepojen z vonjem dišav. Krog stebrov so se vile pisane papirnate kače. Na odru je igrala godba. Tla so bila živo pisana.

Dübell si je prekrizal roke na prsih in se naslonil na steber. Dasi se je v srcu vživel v trenutni položaj,

se je itak spoznalo, da ne spada med prave veseljače. Ves njegov pojav ga je ločil od drugih.

Iz lože nad njim je zašumela papirnata kača in mu padla na ramo. Ozrl se je navzgor: črna svilen maska ga je gledala. V loži sta bili le dve osebi: ženski.

Gotovo sta zato prišli, da bi pogledali to mrgole nje, si je mislil. Ni mislil, da bi imel uspeh, ako bi maskirano lastnico vržene kače prosil za ples.

Eno minuto morda je stal tako, ko je prišumela proti njemu neka postava. Spoznal je rumeno ruto in ovratnik z belimi čipkami, ki ga je videl zgoraj v loži. Izpod maske ga je zrlo dvoje drznih oči.

Dübell se je brez obotavljanja oklenil ženske in začela sta plesati. V dneh karnevala je taka navada in plesalca včasih ne izpregovorita niti besede.

Godba je utihnula. Dübell je zrl v masko. Skozi odprtino sta se mu smejali plesalkini oči.

— Ali se vam je dopadlo? — se je oglašila. Špansko je govorila, a iz govorice se je spoznala tuja barva.

— Dopadlo? Že to samo zasluži pot v Južno Ameriko...

Ko je bil Dübell razporežen, se je znal prav lepo izraziti špansko. Kako bi se začudila Betka, ako bi tako slišala govoriti malobesednega prijatelja.

Dalje prih.

Ve morate imeti knjigo
"KADAR ROŽE CVETO"
Naročite jo v Tiskarni
sv. Cirila v Mariboru.

Dekleta